

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı: 16081

Tarih: 28.01.2026

10/3726

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik saldırılara karşı düzenlenen protestolara yapılan orantısız ve hukuka aykırı kolluk müdahalelerinin, keyfi gözaltı ve tutuklamaların, işkence ve kötü muamelenin, toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklarının tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Cengiz ÇİÇEK

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Suriye’de 6 Ocak 2026 tarihinde Halep’in Kürt mahalleleri olan Şeyh Maksut ve Eşrefiye ile Süryani mahallesi Beni Zeyd’e yönelik başlatılan ve ardından Kuzey ve Doğu Suriye geneline yayılarak sürdürülen saldırılar, sivillerin yaşam hakkını doğrudan hedef alan ağır insan hakları ihlallerine yol açmıştır.

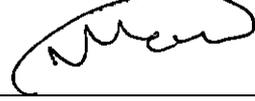
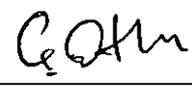
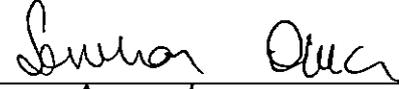
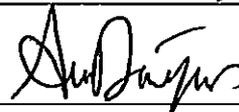
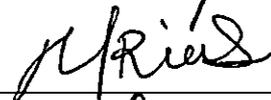
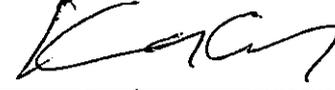
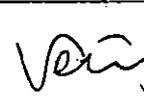
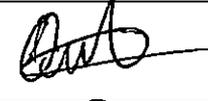
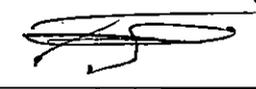
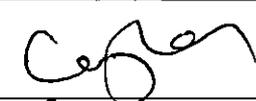
Bu gelişmelerin ardından Türkiye’nin birçok kentinde söz konusu saldırılara karşı protesto ve eylemler gerçekleştirilmiştir. Kürt halkının Rojava’daki varlığına yönelik saldırılar karşısında yükselen toplumsal tepki, Anayasa’nın güvence altına aldığı toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının meşru kullanımının yanı sıra; adalet, barış ve halkların ortak geleceğine sahip çıkma iradesinin siyasal ifadesidir. Ancak bu itiraz, anayasal bir hak kullanımı olarak değil, bastırılması gereken bir güvenlik tehdidi olarak ele alınmıştır. Protestolara müdahaleler yalnızca fiziksel güç kullanımıyla sınırlı kalmamış; gözaltı süreçlerinde işkence, tıbbi belgelemenin engellenmesi, keyfi tutuklama, basına sansür ve ifade özgürlüğünün kriminalize edilmesiyle tamamlanan çok boyutlu bir baskı stratejisi uygulanmıştır.

Türkiye genelinde protestolara yönelik kolluk müdahalelerinde orantısız güç kullanıldığı, bu müdahalelerin işkence ve kötü muamele boyutuna ulaştığı ağır hak ihlalleri yaşanmıştır. Mardin Nusaybin’de gözaltına alınan Diyar Koç yerde sürüklenerek darp edilmiş, omurilik bölgesinde kırıklar oluşmasına ve iç kanama geçirmesine rağmen darp raporu alması engellenmiştir. Şırnak Cizre’de bir kafenin sivil polislerce basılması, içerideki gençlerin darp edilerek gözaltına alınması, işkencenin gözaltı sürecinin olağan parçası haline getirildiğini göstermiştir. Suruç’ta gerçekleştirilen yürüyüşe uyarısız müdahale edilmiş; plastik merminin Tacettin Kamar’ın gözüne isabet etmesi sonucu ağır yaralanma meydana gelmiştir. Nusaybin’de 13 yaşındaki çocuğun polis tarafından havaya kaldırılıp yere fırlatılması, çocukların dahi şiddetten muaf tutulmadığını ortaya koymuştur. Viranşehir’de 2,5 aylık bebeğin anne ve babasının gözaltına alınması, çocuğun üstün yararını ağır biçimde ihlal etmiştir.

İstanbul Aksaray’da gerçekleştirilen protestolar polis ablukası altına alınmış, 95 kişi gözaltına alınmıştır. Bu müdahale sırasında İstanbul Milletvekilimiz Celal Fırat darp edilerek hastaneye kaldırılmıştır. Mersin Tarsus’ta ise protestoların ardından açılan ateş sonucu Baran Abdi evinin balkonunda yaşamını yitirmiştir. IŞİD saldırıları nedeniyle Kobani’den göç etmek zorunda kalan Baran Abdi’nin ölümü, protesto hakkının hedef haline getirildiği bir ortamda yaşam hakkının nasıl ortadan kaldırıldığını en vahim biçimde ortaya koymuştur.

Rojava'ya yönelik saldırıları kamuoyuna duyurmak isteyen gazetecilere gözaltılar yapılmakta; Kürt basınına 'erişim engeli' adı altında sansür uygulanmaktadır. Katledilen Kürt kadın savaşçısının kesilmiş saç örgüsünün teşhir edilmesi karşısında, kadınlarla dayanışma göstermek amacıyla saçlarını öreerek sosyal medya paylaşımı yapan Kocaeli'de görevli hemşire ile Kars Kağızman'da yaşayan 17 yaşındaki N.A. ve 20 yaşındaki Ayşe Avcı gözaltına alınmıştır. Şiddet çağrısı içermeyen barışçıl dayanışma eylemi nedeniyle yurttaşların gözaltına alınması, ifade özgürlüğü ve kadın dayanışmasının kriminalize edildiğini göstermektedir.

Tüm bu uygulamalar birlikte değerlendirildiğinde; protestolara yönelik müdahalelerin, işkence ve kötü muamele uygulamalarının, keyfi gözaltı ve tutuklamaların yaygın, süreklilik arz eden ve siyasal nitelik taşıyan bir devlet pratiği haline getirildiği anlaşılmaktadır. Anayasa ile Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşme ve Çocuk Haklarına Dair Sözleşme başta olmak üzere uluslararası yükümlülüklerin ağır biçimde ihlal edildiği bu vahim tablo karşısında; söz konusu ihlallerin tüm yönleriyle araştırılması, delillerin karartılmasının önlenmesi ve benzer ihlallerin tekrarının önüne geçilmesi amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu kurulması zorunlu hale gelmiştir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	